

Motion till riksdagen 2020/21:3978

av **Jakob Forssmed m.fl. (KD)**

med anledning av prop. 2020/21:166 Extra
ändringsbudget för 2021 – Förlängda
ersättningar på sjukförsäkringsområdet,
stöd till företag, kultur och idrott samt
andra åtgärder med anledning av
coronaviruset

Förslag till riksdagsbeslut

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att utvärdera utformningen och omfattningen av stödet till barns och ungas fritidsaktiviteter och tillkännager detta för regeringen.

Motivering

Propositionen innehåller förlängningar av ett antal krisstöd till enskilda och företag, medel för vaccinering och smittspårning samt mer resurser till vård, kultur, idrott och barns lovaktiviteter. Kristdemokraterna välkomnar dessa satsningar, men menar att regeringen agerar sent och inte tillräckligt kraftfullt.

De stödåtgärder som regeringen satt in under den ekonomiska kris som följt av coronapandemin har präglats av sena besked, krångliga regler och utdragna handläggningstider. De förstärkningar och förlängningar som gjorts av stöden har skett för någon eller några månader i taget, vilket ytterligare bidragit till ett lapptäcke av olika regler och krav för företagen att leva upp till och för de handläggande myndigheterna att planera för. Många i grunden livskraftiga företag är nu i sämre skick än då krisen först drabbade för ett år sedan. Det är därmed än viktigare med tydliga och långsiktiga besked. Mot bakgrund av detta lämnade Kristdemokraterna tidigare i våras förslag på utskottsinitiativ i finansutskottet om att alla företagsstöd skulle förlängas fram till den

sista juni 2021. Det är bra att regeringen i denna proposition har hörsammat detta och nu genomför den förlängning som vi från Kristdemokraternas sida efterfrågat.

Det är dock anmärkningsvärt att den motivering som ges i propositionen till behovet av förlängda företagsstöd, nämligen att ”smittspridningen [är] på en fortsatt hög nivå” vilket innebär ”en fortsatt stor ekonomisk påverkan på många företag under

ytterligare en tid”, är ordagrant densamma som gavs i regeringens förra extra ändringsbudget. Trots att det alltså funnits vetskap under en längre tid om att vaccineringshastigheten inte är tillfredsställande, att det funnits hot om försenade vaccinleveranser och att smittspridningen varit hög har regeringen inte förmått förlänga företagets stöd mer än ett par månader i taget. Kristdemokraterna har efterfrågat tidigare och mer långsiktiga besked. Företagen behöver klara och tydliga besked, och myndigheterna som handlägger stöden behöver arbetsro – inte fler kortsiktiga justeringar.

I propositionen föreslås ett riktat statsbidrag till kommunerna för avgiftsfria och smittsäkra lovaktiviteter under lovtillfällena 2021, med fokus på barn och unga i åldern 6–15 år. Stödet införs mot bakgrund av att många barn och unga, till följd av spridningen av covid-19, har fått avstå aktiviteter och socialt umgänge med andra barn och unga. Utvecklingen kan förstärkas av att familjer har fått eller riskerar att få sänkta disponibla inkomster på grund av pandemin. Barn och unga som redan befinner sig i en utsatt situation riskerar att drabbas särskilt hårt.

Kristdemokraterna anser att initiativet är lovvärt och efterlängtat. Coronakrisen har gjort att många barn och unga tappat viktiga gemenskaper med kamratskap och närvarande vuxna och förstärkt en redan oroande utveckling som fanns före pandemin kring barns och ungas fysiska aktivitet. En majoritet av barn och unga når i dag inte upp till rekommendationen om 60 minuters daglig fysisk aktivitet. Utifrån SCB:s statistik över barns levnadsförhållanden kan konstateras att barn i ekonomiskt utsatta hushåll, barn till ensamstående föräldrar, barn med utlandsfödda föräldrar och barn i arbetarhushåll har en mindre aktiv fritid med lägre deltagande i organiserade fritidsaktiviteter än andra barn. En förklaring till detta kan vara att barns fritidsaktiviteter ofta är dyra. Enligt en undersökning av Riksidrottsförbundet har medlems- och träningsavgifter mer än fördubblat sin betydelse för idrottsföreningarnas ekonomi under en 20-årsperiod. Det innebär höjda avgifter, vilket slår hårdast mot barn och ungdomar i familjer med en tuff ekonomisk situation. När ungdomar är förhindrade att delta i föreningslivet finns risk att de blir socialt isolerade, utöver risken att de får för lite fysisk aktivitet.

De begränsningar för aktiviteter som införts under pandemin, och de ekonomiska begränsningar som uppstår när en familjemedlem förlorar sitt jobb på grund av den ekonomiska kris som följt i pandemins spår, har förvärrat situationen ytterligare. I en färsk rapport från Generation Pep uppger 1 av 5 barn att de rört sig mindre under pandemin. Bland gymnasieungdomar uppger 30 procent att de varit mindre fysiskt aktiva. Endast 2 av 10 barn når den rekommenderade mängden fysisk aktivitet, och flickor i lägre utsträckning än pojkar.

Det är viktigt att insatser för att ändra denna utveckling inte begränsas till skolloven. Kristdemokraterna har, för att möta den negativa utvecklingen kring barns och ungas fysiska aktivitet, i flera års budgetar avsatt drygt 800 miljoner kronor per år för att införa ett fritidskort till alla barn mellan årskurs 2 och 9, laddat med ett ekonomiskt stöd för deltagaravgifter i ledarledda aktiviteter i det svenska föreningslivet samt kulturskolan. Stödets storlek är tänkt att variera utifrån hushållets ekonomi. De flesta barn bör erhålla ett stöd om 500 kronor per år, men för barn i ekonomiskt utsatta hushåll (där

hushållet uppbär bostadsbidrag eller ekonomiskt bistånd) bör stödet uppgå till 2 400 kronor per år. Detta för att alla barn ska få goda möjligheter att delta i idrott eller annan föreningsverksamhet – även utanför loven. För att minska tröskeeffekter trappas det större stödet ned om hushåll ökar sin inkomst så att de inte längre får de stöd som utgör grund för fritidskort med det högre beloppet. Givet den negativa utveckling som coronakrisen innebär gällande barns och ungas fysiska och psykiska hälsa är det än mer angeläget att denna reform införs. Mot bakgrund av detta bör utformningen och omfattningen av stödet till barns och ungas fritidsaktiviteter utvärderas. Detta bör regeringen ges till känna.

För att mildra de ekonomiska konsekvenserna och möjliggöra viss verksamhet inom kultursektorn under pandemin föreslår regeringen att det avsätts 840 miljoner kronor. Ytterligare drygt 560 miljoner kronor tillskjuts olika delar av kulturlivet såsom museer, ersättningar och bidrag till konstnärer och filmstöd. Idrotten tillskjuts en dryg miljard kronor för att kompensera för begränsade möjligheter att bedriva verksamhet, vilket medfört låga eller uteblivna intäkter. Slutligen införs ett nytt evenemangsstöd för att staten ska kunna bära delar av risken vid inställda eller begränsade evenemang såsom konserter, scenkonstföreställningar, utställningar och festivaler.

Kristdemokraterna välkomnar stöd till kulturen och idrotten. Men precis som i tidigare ändringsbudgetar där regeringen fördelat stöd till kultur och idrott, glöms det breda civilsamhället bort – vilket Kristdemokraterna påpekat upprepade gånger. Civilsamhällets organisationer omnämns förvisso som eventuella mottagare av det nya evenemangsstödet eller arrangörer av lovaktiviteter för barn, men i övrigt lyser stöd till denna sektor med sin frånvaro – trots att även dessa föreningar, samfund och organisationer drabbas av intäktsbortfall som en följd av coronakrisen. Kristdemokraterna föreslog tillsammans med Vänsterpartiet ett utskottsinitiativ för ett förbättrat och ökat stöd till det breda civilsamhället – ett krav som också vann riksdagens bifall i enighet. Det är allvarligt att regeringen ännu inte svarat upp mot detta krav från riksdagen. Trots att medel föreslås fördelas till flera delar av kulturlivet och till idrotten i denna proposition, så är civilsamhället återigen bortglömt.

Jakob Forssmed (KD)

Michael Anefur (KD)

Hans Eklind (KD)

Robert Halef (KD)

Sofia Damm (KD)

Hampus Hagman (KD)